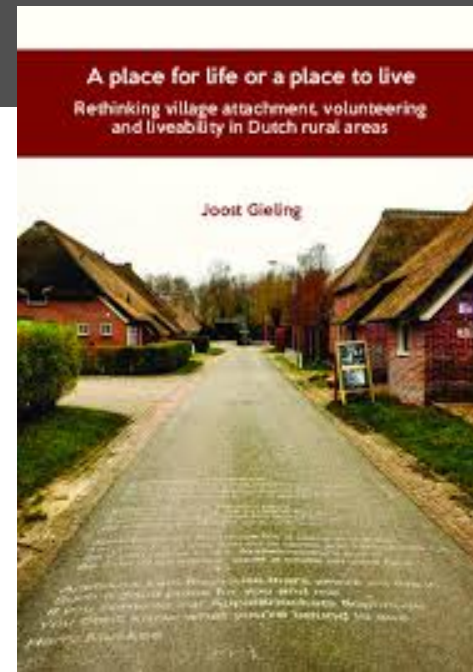

Nieuwkomers en blijvers op het platteland: plaatsverbondenheid en participatie in samenleving

Tialda Haartsen
Professor Plattelandsgeografie

Joost Gieling
PhD

&

Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
Rijksuniversiteit Groningen

Twee onderzoeksprojecten

1. Voelen nieuwkomers die 5-10 jaar geleden naar platteland zijn verhuisd, zich blijvers? Plaatsverbondenheid en deelname aan dorpsleven.
(gezinnen met jonge kinderen) (TIALDA)
2. Hoe zijn dorpsbewoners aan hun dorp gebonden en leidt deze binding tot het doen van vrijwilligerswerk in het dorp?
(inwoners van dorpen) (JOOST)

Insteek beide onderzoeken

- › Mensen identificeren zich met plaatsen, maar identificeren zich ook `against' plaatsen (zowel met huidige als voormalige woonplaats)
- › Mensen voelen zich verbonden met plaatsen, maar niet met alle aspecten daarvan (`elective belonging' en `selective belonging')
- › Onderscheid tussen verschillende aspecten van de plaats (bijv fysieke versus sociale omgeving)

Nieuwkomer/blijvers

- > 12 interviews met stellen
- > 9 'convinced stayer couples': voelen zich echte blijvers, verwachten dat ze op hun oude dag mogelijk weggaan vanwege leeftijdsgerelateerde beperkingen
- > 3 'children-led stayer couples': blijven zo lang de kinderen thuis wonen, verwachten daarna hun woonkeuze opnieuw te overwegen

Fysieke omgeving

- > Beide groepen identificeren zich sterk met de rurale idylle achtige aspecten van platteland (rust, ruimte, natuurlijke kwaliteiten)
- > Nadelen zoals grotere afstanden tot (hoogwaardige) voorzieningen en gebrek aan diversiteit nemen ze voor lief, en zijn oplosbaar door hoge (daily life) mobiliteit
- > Sterke '*elective belonging*' met de fysieke plattelandsomgeving

Sociale omgeving

- > Convinced stayers identificeren zich ook met dorpsgemeenschap, doen actief mee, doen bewust hun best om 'erbij te horen' (*elect to belong*)
- > Children-led stayers zijn selectief in hun deelname aan de dorpsgemeenschap, doen vooral/alleen mee aan kindgerelateerde activiteiten, zolang de kinderen meedoen (*selective belonging*)
- > Beide groepen hebben weinig met bepaalde aspecten van sociale omgeving (ouderwetse dorpsactiviteiten en 'echte locals'; *identify against*)

Context onderzoek

- › Data van Sociaal Vitaal Platteland-onderzoek van het SCP (4757 respondenten)
- › 4 typen van dorpsbinding: algemene binding, sociale binding, culturele binding en landschappelijke binding
- › 6 vormen van het doen van vrijwilligerswerk: Sport verenigingen, hobby-verenigingen, basisschool, dorpsraad/buurtvereniging, historische vereniging, natuur/landschappelijke vereniging

Resultaten

	Sport	Hobby	School	Dorpsraad	Historie	Natuur
Algemene binding	,24	,19	,17	,27		
Sociale binding	,73	,47	,25	,54	,38	
Culturele binding		,23		,25	,23	,32
Landschap. binding	-,23					,53
Vrouw	-,53		,67	-,34		-,37
Opleiding				,37	,36	
Met kinderen	,33	-,31	1,22			

Resultaten

	Sport	Hobby	School	Dorpsraad	Historie	Natuur
Algemene binding	,24	,19	,17	,27		
Sociale binding	,73	,47	,25	,54	,38	
Culturele binding		,23		,25	,23	,32
Landschap. binding	-,23					,53
Vrouw	-,53		,67	-,34		-,37
Opleiding				,37	,36	
Met kinderen	,33	-,31	1,22			

Inzet en solidariteit

- > Vrijwillige inzet blijft hoog zolang onderlinge contacten goed zijn
- > Motivaties voor inzet vooral persoonlijk en praktisch, minder 'ongeschreven regel'
- > Consequenties voor onderlinge solidariteit
- > Consequenties voor burgerinitiatieven

Onderzoek-beleid

- > Is het erg dat niet alle nieuwkomers (willen) blijven?
- > Moet/kun je beleid ontwikkelen op selectieve participatie? Of levensloop specifieke participatie?
- > Wat te doen met niet-actieve dorpsbewoners?

Meer lezen

- › Stockdale, A. & T. Haartsen (In press, 2018) Editorial introduction: Putting rural stayers in the spotlight. *Population, Space and Place*
- › Gieling, J., T. Haartsen, L. Vermeij & D. Strijker (2018) Out of love for the village? How general and selective forms of attachment to the village explain volunteering in Dutch community life. *Journal of Rural Studies* (Accepted with revisions)
- › Gieling, J. (2018) *A place for life or a place to live. Rethinking village attachment, volunteering and liveability in Dutch rural areas*. Proefschrift - RUG
- › Gieling, J., L. Vermeij & T. Haartsen (In press, 2018) Village facilities and social place attachment in the rural Netherlands. *Rural Sociology*
- › Gieling, J. & Haartsen, T. (2017) Gevolgen sluiting SPAR Ulrum 2 jaar later. <http://www.kennisvoorkrimp.nl/publicaties-over-krimp-noord-nederland/sluiting-van-dorpssupermarkt-in-krimpdorp-ulrum-twee-jaar-na-dato-nog-steeds-betreurd-vooral-als-verlies-van-status-en-identiteit-van-het-dorp>